

מרואיין שביט

העובדים סירסו את ההנהלה, אל-על היא הקואופרטיב הגדול ביותר בעולם!

אני רוצה לתת להם רעיון. אני רוצה שאוהדי הכדורגל יעלו עם מקלות על הממשלה. למה לא? למה רק אל-על? אני רוצה שיגיעו לאבסורד. לוקחים את הדבר היחידי שהמדינה הוץ הצליחה לבנות לתפארת, והורסים אותו. הארץ הזאת דו"דוקא אל-על.

מי ירוויח מזה ש"אל-על" תפסיד את השבת?

הגרמנים, האנגלים, הצרפתים, השווייטים, כולם ירוויחו פרט למטוסים עם שלוש טייסים בתא הטייס. כל המטוסים יטוסו, ואל-על תמשיך לשרת אותם. הירושלמיים ימשיכו לעבוד, ורק המטוסים לא ימריאו. או אם רוצים למנוע חילול שבת, שיפזרו את מישחקי הכדורגל ואלו 6000 איש לא יחללו שבת.

האם מישחה התייעץ אתך לפני שהחליט לסגור את "אל-על" בשבתות?

מישחה התייעץ עם הממשלה? מה פיתר אום איתי? תראי, אני לא מאשים את אגודת-ישראל. ברגע ששמעתי את זה, טילפנתי לבגין. הוא אמר לי אישית, בטלפון: "יותר משישראל שמרו על השבת, השבת שמה על ישראל" כך אמר לי ראש-הממשלה.

מה יש פה להאשים את אגודת-ישראל? אברהם שפירא הוא תעשיין עילאי, והוא אמר לי שהשבת לא נמדדת בכסף. או אם השבת לא נמדדת בכסף, למה הקוא-ליציה נמדדת בכסף? ומי הקורבן של כל התגיגה הזאת? אל-על. רק אל-על הפסידה בכל העסק.

בכפר-הכל היתה יובב-ראש מועצת-המנהלים ש"אל-על" כי משך שנתיים, ואתה מדבר כאילו איבדת דבר יקר מאוד ללבך.

את לא היתה שם בכלל. או לא כואב לך? דבר כזה יפה לא כואב? אני כואב יותר כי אני יודע שאפשר היה אחרת, אפשר היה להבריאו את אל-על. אני לא יודע איזה מין נאחם נכנס בעסק הזה. כואב, כואב נורא.

מדוע לפני שישה חודשים הרמת ידיים והזקת הביתה? מדוע לא ניסית להיחם כדי להיציג את החברה?

אני לא הרמתי ידיים. אני לא רוצה לשמוע דיבורים כאלה. הפוליטיקה נכנסה כשהביאו את דוד לוי. כשגרמו לממשלה להתערב, ואז אני הלכתי. זה מה שהם רצו וזה מה שהם קיבלו. עכשיו הממשלה סגרה את אל-על. הם הביאו את דוד לוי כדי שיגן על 15 מהנדסי-טיס. היום מדובר על פיטורי אלפים, ואיפה דוד לוי היום? כל מה שרצייתי היה לפטר 15 מהנדסי-טיס, לייעל, לחסוך. כל העולם ורק מומן עם שני אנשים בתא הטייס, וטק אנחנו עם שלושה. כל טייס יודע שהוא משקר כשהוא אומר שצריך שלושה אנשים — אלא אם כן טייסי אל-על גרועיים. אבל הם התעקשו והביאו את דוד לוי. ניסיתי להבריאו את החברה וזה לא הלך. אני לא הייתי מוכן שהממשלה (המשך בעמוד 84)

למצב שבו תגיד לממשלה: אנחנו לא צריכים אתכם. אבל הם סירסו אותי. הם לא נתנו לי.

אך הם סירסו את ההנהלה? כשהועדים הוכיחו שהם יותר חזקים מהנהלה, כשהם אמרו שלא ההנהלה מנהלת את אל-על אלא הם, או מי שניהל את החברה הוא זה שהביא אותה למצב שבו היא נמצאת כעת.

כיצד הפתאם הטיפול כי "אל-על" מה קרה בדרך, פרט ל"עובדים, שמנע ממך להבריאו את החברה?"

אמרתי לך, מדיניות השמיים הפתוחים והצ'רטרים. סוף-סוף, ב-1 באפריל עשו תיקון לגבי טיסות הצ'רטרים, ואחרי שבו"עיים ביטלו, אין מדיניות תעופתית נכונה. מה בעצם הממשלה רוצה מאל-על? היה אדם הגון אחד, שריהתחבורה המנוחה לנדאו. אדם ישר, אחד הישרים שפגשתי בימי חיי. אבל מה לעשות, היה חולה. או במקומו בא המנכ"ל גרוסבארד — כולנו עברנו לדום וביצענו את ההוראות שהוא הנחית עלינו. היתה לנו איתנו מילחמה יומיומית.

והיתה סיבה נוספת — הציבור שונא את אל-על, מקנא בעובדים, מקנא בתנאים הטובים שלהם. אנשי חברת-החשמל מקב"לים חשמל חנינם, אבל הציבור לא מתרשם. מה זה חשמל חנינם? אפשר לעשות עוד טוסט בבוקר. עובדי אל-על מקבלים טיסות חנינם, וזה אומר תמנות, צעצועים, גיינס. הציבור שונא את זה. זה מנקר את עיני השכונה. לך תילחם בדעתיה.

האם אינך סבור כי תדמיתה של "אל-על" השתפרה בזמן ה"אחרון?"

לאין ערוך, וזה מה שכוואב לי. פעם אמרו על אל-על שאם אתה טס ב-10

בין הטיסות, וכי כל הוויכוח הוא על 36 דולר ללילה.

36 דולר ללילה — זה מראה לך על הצורה ועל האופי של דיילי אל-על. אני נתתי הוראה שצוות אוויר לא יגור במלון נות-פאר. מה יש? בחורות בנות 20 שבאות לעבוד חודש באל-על, לעשות חיים ולהרוויח קצת כסף, לא יכולות לגור שתיים בחדר? אל-על תתפרק על העניין הזה? מה זה פה? הפקר לבזבו כספים כך סתם. בחורות בוגרות צבא, שרק את מול גרו 12 בחדר, לא יכולות לגור שתיים בחדר?

אבל בואי לא ניכנס לעניין הזה של העובדים. אני לא רוצה להתחיל לספר לך סיפורים על צוות-האוויר. שאני אספר לך איך טייס השבית טיסה בגלל שנאלץ למזוג את הקפה שלו בעצמו? למה לה-כנס לפרטים האלה? אני יכול להכות בצוות-האוויר מתחת לקורקבן. לכתוב ספר שלא תשני בגללו בלילה. אני לא ישנתי שנתיים. אבל אני לא רוצה לספר מה שאני ראיתי באל-על. כעת הם משלמים את החשבון. זה כמו הסיפור על הצפרדע שהעבירה את העקרב את הנהר.

אתה לא אוהב את אנשי צוות-האוויר ש"אל-על"?

אני לא אוהב אותם? אני פגשתי שם חברה אדירים! ופגשתי שם גם כאלה שיבשו עם ציפורני-פילה בתוך הפיטמת היבשות של אל-על, וחלבו אותן עד שדם יצא מהן. כעת הצבועים אוכלי הנבלות מחכים למכירת-החיסול — פה מטוס, שם מחשב, העיטים יעושו, כל אחד יקח נתח בשר, ועם-ישראל ישאר עם הנבלה.

האם גם אתה סבור כי ה"בעיה של "אל-על" היא עובדיה? הגדולה של אל-על והאסון של אל-על זה העובדים שלה. אין עובדים כאלה בעולם — לשני הכיוונים.

כיצד הפכו עובדי "אל-על" למה שהם? כיצד קרה שציבור שלם של עובדים נוהג כאילו הוא מורם מהעם. כיצד הם הפכו לע"ית שבת-עשייה ישראלית?

אם יש לך שלושה שבועות, יום וליילה, להקדיש לי — אני אסביר לך. אני לא רוצה לפתוח את הפה על העובדים. שישה חודשים שתקח, ואני לא אתחיל עם זה עכשיו. אבל מה שהורס את אל-על זה לא רק העובדים, זה גם השיווק והמכירות, וזה שאין מדיניות תעופתית, וזו התנהיגות הממשלה. היה לי לילה אחד בדצמבר המפורסם, כשנשברתי. אמרתי לעצמי — אני סוגר את אל-על. אבל אז אמרתי: אני לא אעשה את זה, כי אני צריך להופיע בטלוויזיה, ואם אני מופיע בטל-וויזיה, אני יוצר טראומה לדורות.

אתה שותק כבר שישה חודשים. מדוע?

אני לא צריך לעשות את זה. העובדים מסתכלים כל בוקר בראי, והם יודעים על מה אני מדבר. אני לא יכול, לא מסוגל לעשות את זה לעם-ישראל. העובדים סיר-סו את ההנהלה. רצייתי להביאו את החברה

ריט? מה יהיה השלב הבא בנוי רנה שד, "אל-על"?

אני לא יכול לתת לך סגנון. אם לא ימצא פיתרון יגדלו הפסדיה של אל-על. היא כבר עולה 40 מיליון דולר לממשלה. אני לא רואה מגיין אפשר יהיה לכסות על המיליונים שהיא מפסידה היום. אני לא מדבר על המיליונים שזה יעלה לנפח התיירות, באי בואם של תיירים, ועל ההפסד האדיר של הסברה דבר ישראל. התיירים, במקום לבוא לירר שלים, יסעו לפאלמה דה-מיורקה, לקפריי-סין לעמאן. כנסיות שלמות באו הנה

אני פגשתי ב"אל-על" כמה חברה אדירים, אבל פגשתי שם כאלה שישבו עם ציפורני פילה ונעצו אותם בתוך הפיטמות היבשות של "אל-על", וחלבו אותם עד שדם יצא מהפיטמות

בשבתות. אלפי צליינים הגיעו לכאן כדי לעלות למקומות הקדושים. שפירא אמר שהוא ידאג. למה הוא ידאג? איך הוא יכסה גרענות של קרוב למהא מיליון דולרים? זה מה שאני-על תעלה לממשלה, אם תמשיך במתכונתה זו, פלוס הפסדי השבת.

מה שמפחיד אותי הוא שעכשיו יהיה תירוק. אל-על תמשיך להפסיד, ואנשיה יגידו: מה אתה רוצה? זה בגלל השבת! ואין אדם אחד במדינה הוץ שאפשר לבוא אליו עם החשבון ולהגיד לו: תכסה! אלא אם כן יחליטו לקחת כסף מהישיב-בות. עכשיו מיקדו את הבעיה על השבת, והחוצפה הנוראית של עובדי אל-על קהות החושים שלהם! בעשר בבוקר מחר ליטים אם אל-על תחיה או תמות. בשמונה בבוקר הם משביתים את אל-על בגלל בעיה של שני דיילים בחדר. שעתיים לפני צו הקבורה שלהם הם נותנים לי ראש-הממשלה להגיד להם שהם נלחמים על הקוויאר.

קברניט "אל-על" בכיר הפי כור לוי, כי נושא שני הדיילים כי חדר אינו כזה משני. הוא הסביר לי כי צוות-האוויר אינו יכול לתפקד אלא אם הוא זוכה למנוחה מלאה